

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“,
v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XV.

V Celovcu, 10. vinotoka 1896.

Štev. 28.

Pozor!

Kolikor vemo doslej, bode se naša slovenska šola v Velikovcu otvorila dne 25. oktobra. Natančnejši vspeh objavimo v prihodnji številki, ki izide v slavnostni obliki. Slovenske stariše velikovške okolice opozarjamo, da svoje otroke oglasijo za našo šolo!

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem
napravi

v nedeljo dne 18. oktobra 1896, ob 3. uri popoldne

javen shod

na Brdu ob blaškem jezeru
v gostilni pri gosp. Čebulu.

Ob ugodnem vremenu na prostem.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. „Zakaj se zdaj gre?“
3. O naših šolah.
4. Nasveti.
5. Prosta zabava in petje.

Slovenski kmetje, udeležite se tega shoda vsi!

Odbor.

Nekaj volilne statistike.

Zdaj po končani volilni borbi, ki se je tako sijajno obnesla za nas koroške Slovence, ne bode odveč, da si ogledamo bolj natanko s številkami volilne razmere z ozirom na slovenski narod, ki prebiva po Koroškem. Tak pogled mora nam biti

v spodbudo gledé tega, kar smo po vstrajnem delu že dosegli; iz njega pa se bo tudi pokazala marsiktera rana, ki jo moramo zaceliti, ako hočemo, da se razvija slovenski rod koroški k zdravemu vspešnemu delovanju.

Ako izpustimo čisto nemško občino Puštrico in ponemčeni trg Guštanj, oba v velikovškem okrajnem glavarstvu, so stopili Slovenci na 70 voliščih v volilni boj, kojega proga se razteza od Spodnjega Dravberga po celi Koroški do Šmohora. Popolno zmago smo si priborili na 48 voliščih, t. j. 68,57%; popolnoma propali smo v 18 občinah ali v odstotkih 25,7%; deloma zmagali in deloma propali pa na 4 voliščih, kar znaša 5,7% vseh volišč. Ako štejejo občine, kjer je bil deloma propad, na obe strani, potem imamo 70% zmagonosnih, in 30% propalih volišč. Deloma zmagala, deloma propad je bil v Grebinju (7 naših, 1 nasprotnik), v Kotljah (1—1), v Smerčah (4—1) in v Rikarjivesi (1—3). Čisto smo propali v tehle 18 občinah: Tinje, Bistrica v Rožu, Borovlje, Glinje, Podljubelj, Slovenji Plajberg, Dolčja ves (Žihpolje), Grabštanj, Poreče, Št. Tomaž, Trdnja ves, Vetrinje, Žrelec, Vrba, Škočidol, Marija na Zili, Podklošter, Blače. Iz tega se vidi, kje se mora še delati in dela bo dosti, ako hočemo pri bodočih državno-zbornih volitvah kaj vspeha doživeti.

Posebno odlikovala sta se dva okraja: Velikovški in na Zili. Velikovško glavarstvo, od nekdanje naše trdnjave in naš ponos, je letos kar najsjajnejše pokazalo svoj narodni značaj. Kakor bi rezal, je šlo vse gladko, jedna občina za drugo je zmagovala, „korak za korakom, možak za možakom“ stopale so dobro izurjene volilne čete na volišče — bojišče. Samo jedna, recimo še enkrat, samo jedna občina — Tinje — je šla tukaj popolnoma v izgubo, in v treh (Grebinj, Kotlje in Rikarjaves) smo le deloma zmagali. Vse druge 24 občine so bile naše! — Isto tako vrlo so se držali gornji Rožani (sodnija Rožek): 5 občin z 21 volilnimi možmi imajo v 4 občinah z 19 volilnimi možmi zinago. — Nič manj hvale vredno se je volilo po Ziljski dolini, kjer se je nasprotnikom posrečilo samo v Podkloštru in Blačah prodreti. Vse druge občine so volile slovensko-narodno. Pod sodnijo Beljak spadajo tri slovenske občine. Bekštanj je naš, liberalna pa Marija na Zili in Vernberg.

Tudi v celovški okolici se je marsikaj zgodilo, kar kaže, da je tudi tam mogoče, zbuditi zaspani narod in ga navdušiti za slovenski program. Poglejmo občino Šmihel (Pokrče), kjer razsaja že glasovita Mac-Nevinova kuga na parkljih in gobcih. To je bilo prej pravo gujezdo nemškutarije; prišel je pravi mož in zmaga naša je sijajna. Za malo glasov smo propali na Žihpoljah (Dolčjaves), samo za jeden glas v Št. Martinu tik Celovca in v Vetrinju. — Najslabši izid volilne borbe ima brez ugovora zapisati spodnji Rož, nekdanja trdnjava slovenska. Spominjamo se še, ni dolgo od tega, da je volilo izmed 8 občin tega sodnega okraja 7 narodno z 20 volilnimi možmi in samo jedna (Borovlje) nasprotno s 5 glasovi. A kako je bilo letos? Pet občin s 17 volilnimi glasovi so pridobili nasprotniki, samo tri občine so ostale naše in poslale 8 volilnih mož v Celovec. Ravno iz tega kraja pa dohajajo pritožbe o nepravilnem postopanju okrajnega glavarja Mac-Nevina, ki je osebno vodil prvotne volitve.

Vse slovenske občine koroške imajo skupaj 257 volilnih mož in sicer: Velikovško glavarstvo 108, celovško 72, beljaško 60, šmohorsko 13 in volšpersko 4. Tako nas je razkosala in razcepila kruta liberalna roka. Izmed teh 257 volilnih mož je bilo pri letošnjih volitvah našincev 191 ali nad 74%, sicer lepo število. Vendar je bilo še 66 odpadnikov t. j. dobrih 25%. Jedna četrtina koroških Slovencev je tedaj še v nemškutarskih in deloma v nemških rokah.

Oglejmo si števila o volilnih možéh bolj natanko po glavarstvih in sodnih okrajih. Prvo mesto zavzema, kakor ni drugače pričakovati, tudi v tem oziru okrajno glavarstvo velikovško ali Podjunska dolina. Ta šteje 108 slovenskih volilnih mož.

Od teh je volilo 101 ali 93,5% naše kandidate, in samo 7 t. j. 6,5% jih je bilo kukavice, ki so glasovali za „bauernpunterje“. Z vstrajnim delom bi si mogli pridobiti še teh 7 glasov! Velikovško glavarstvo ima 4 sodne okraje, ti so: Doberla ves, Kapla, Pliberk, Velikovec. Izmed teh je poslala Kapla same narodnjake kot volilne može (8), Pliberk 43 in samo 1 odpadnika; iz velikovške sodnije je bilo 30 našincev in 3 nemškutarji, iz doberlske pa 20 narodnjakov in 3 kukavice iz Rikarje vesi. — Tudi v sodnijskem okraju celovškem imeli smo večino; kajti vseh sloven-

Podlistek.

Poboljšani črevljar.

(Pripovedka.)

Bil je nekdanj črevljar, ki je delal navadno v soboto zvečer čez polnoč, mnogokrat celo do jutra, ko so prihajali ljudje že od svete maše domov. V pondeljek je pa praznoval, kakor v naših časih marsikak nereden delavec; dà, še v torek sedel je mnogokrat v gostilni.

Pozno zvečer pride neko soboto dimnikar k njemu v hišo in ga prosi prenočišča. Čevljar dela, kakor bi ga ne slišal in šiva naprej. „Prosim vas, mojster, prosim dimnikar, dovolite, da prenočim pri vas. Prepozno je že, da bi mogel še domov.“

„Ne morem, soba je premala!“ odvrne črevljar. „Saj mi ni treba mnogo prostora,“ prosim dimnikar dalje.

„Ne morem!“ zarenči črevljar zopet. Dimnikar odide, ali ne gre iz hiše, ampak v kuhinjo; zleze v peč in kmalu zaspi.

Že je sijalo solnce v nedeljo zjutraj, črevljar je šival pa še vedno. Žena vstane in ga začne opominjati: „Peter, Peter, ali se ne bojiš Boga? Ljudje gredó že v cerkev, ti pa še delaš, kakor da bi bil delavnik.“ — „Jezik za zobmi, pamet nedeljska!“ zarenči na ta prijazni opomin čevljar nevoljen; „dosti imam še dela, zato moram še šivati“. Žena gre v cerkev. Ko pride po maši domov, najde moža še na stolu pri delu. Med vratmi se ustavi

in reče: „Za Božjo voljo, Peter, pusti vendar delo.“ Črevljar pa začne znova preklinjati in šiva dalje. Žena odide v kuhinjo, da zaneti ogenj v peči. Ko se vrne v sobo, vidi moža še vedno pri delu. Razjezi se še bolj in reče: „Ali še ne bo konec delu? Brezbožni človek, gotovo pride še vrag po te, ker nočeš ubogati!“ Med tem pa je začelo goreti v peči, ogenj začne peči dimnikarja, ta se zbudi, skoči po konci, ravno ko je žena spregovorila one besede. Ker je pa bila peč prenizka, jo podere ko plane kvišku, in skoči v sobo. Črevljar se ustraši, misli, da pride res hudoba sama ponj, ubije okno in skoči na ulico. Dimnikar ni imel časa, da bi premišljeval, kam treba uiti, marveč kar skoči za njim. Žena sama je vsa prestrašena in misli da se je spolnilo njeno prerokovanje, teče torej za dimnikarjem in vpije na vse grlo: „Hudoba, prosim te, ne vzemi mi moža! Mož, teci, teci, prekrižaj se!“

Tako so tekli vsi trije do sredi vasi, kjer je stalo še mnogo ljudij. Tu se ustavi črevljar ves spehan, dimnikar ostane tudi in spoznata se med glasnim smehom zbranega ljudstva. Od tega dne naprej pa črevljar ni šival več v nedeljo in ni več praznoval pondeljka in dobro mu je bilo!

Fr. H—n.

Duhovnik iz Istre. V kapelici tržaškega pomorskega zdravilišča je doslej daroval sv. mašo ob nedeljah in praznikih vl. g. župnik Hrovatin od Sv. Jakoba. Zadnji čas pa je imel vl. g. župnik mnogo drugih opravil, da ni mogel darovati sv. maše, niti mogel dobiti drugega duhovnika. Zato se obrne do premil. škofa msgr. Šterka s prošnjo,

naj bi blagovoljno preskrbeli kojega duhovnika. Premilost. škof so odgovorili: „Nikar ne skrbite, pošljem duhovnika, ki je te dni došel iz Istre v Trst.“ In minulo nedeljo je res daroval sv. mašo „duhovnik, ki je te dni došel iz Istre v Trst“, in ta duhovnik je bil premilostljivi škof sam. „Ed.“

Kaj je „bilijon“? Jeden milijon milijonov imenujemo bilijon. Kako urno to besedo izgovorimo ali zapišemo, toda nihče bi v svojem življenju ne mogel šteti do bilijona. Le pomislimo. Človek v jedni minuti našteje do 160 ali 170, pa recimo, da ima kdo toliko gibčen jezik, da bi v minuti štel do 200. Naštel bi torej v jedni uri 12.000, v jednem dnevu 288.000 itd. Recimo, da bi bil prvi človek Adam začel šteti in bi vedno naprej in naprej štel do danes, — a do bilijona bi danes ne bil še naštel, kajti za to je treba 9512 let, 34 dni, 5 ur in 40 minut.

Smešničar.

* Župnik: „Miha, žganje je tvoj največji sovražnik.“ — Miha: „Ali ne pravi sv. pismo, da moramo svoje sovražnike ljubiti?“ — Župnik: „To je res; tega pa ne pravi, da jih moramo požirati.“

* Sodnik proti zatožencu: „Vi ste obsojeni na 14 dni zapora; imate kaj proti temu?“ — Zatoženec: „Nekaj malega. Jaz imam doma ženo in pet otrok; ali bi se ne dalo, da bi šel po nje in bi vsi skupaj prestali kazen v dveh dneh?“

* Zdravnik ženi: „Namažite otroku noge z dobrim žganjem, to mu bo noge vtrdilo.“ — Žena: „Ali je res, gospod zdravnik? Mojemu možu zmirom noge od žganja — oslabijo!“

